

Я. Яцків, академік НАН України, директор Головної астрономічної обсерваторії НАН України:

«Стаття О. Якименка “Наука передусім повинна працювати на результат” (DT.UA, № 26, 2013) справила на мене дивне враження.

З одного боку, здавалося б, статистичні дані щодо стану науки в установах МОН і НАН України повинні бути основою відповідних висновків (хоча і до цих даних є ряд запитань) про те, куди нам слід прямувати. З іншого боку, дивує дещо упереджений підхід автора статті до проблем розвитку науки (фундаментальних і прикладних досліджень, науково-технічних розробок та інновацій) в Україні.

Тому виникає запитання щодо мети публікації цієї статті – посіяти розбрат між представників науки різних відомств України чи подати своє бачення перспектив розвитку наукової сфери? Я не маю на це однозначної відповіді, але переконаний: нам потрібні спільні дії щодо визначення перспектив розвитку науково-освітянської сфери.

Очевидно, що поточний стан економіки України та ставлення вищого керівництва держави до проблем розвитку цієї галузі є певним бар’єром на шляху формування такого перспективного бачення. Водночас без погляду в майбутнє розробити довгостроковий план модернізації науково-технічної та освітянської сфери України неможливо. Ще 2005 р. розпорядженням Президента України створили робочу групу для підготовки концепції розвитку науки в Україні. Зазначена концепція була заслухана на засіданні РНБО України, але, на жаль, незважаючи на її досить виважений характер не була схвалена.

Минуло майже десять років, але й досі окремі положення цієї концепції не втратили своєї актуальності, зокрема щодо можливих реформ у системі академій наук України.

Маю ще декілька конкретних зауважень до статті О. Якименка, зокрема тієї її частини, що стосується порівняння потенціалу науки в НАН і МОН України.

Наведу дані з тих сфер діяльності, до яких маю безпосереднє відношення – науково-видавничу діяльність та астрономічні дослідження. Ми видаємо більше ніж 80 наукових журналів, із них 30 – англійською мовою, з яких 18 мають визнання у світі імпаکت-фактор (наскільки мені відомо, тільки два журнали, що видаються установами МОН, мають імпакт-фактор).

Є певний паритет у формуванні відомих у світі астрономічних шкіл (О. Орлов, С. Брауде, В. Цесевич, М. Барабашов та ін.), усі астрономічні установи України, об’єднані на громадських засадах в Українській астрономічній асоціації, працюють у тісній кооперації. І все-таки за

науковими здобутками й рейтингом цитування праць науковці НАН України значно випереджають своїх колег з МОН України.

Але ще раз хочу наголосити: у науковій сфері нормальною є конкуренція, а не конфронтація різних наукових шкіл, установ та окремих науковців» (*Яцків Я. Конкуренція, а не конфронтація // Дзеркало тижня. Україна* (<http://gazeta.dt.ua/science/konkurenciya-a-ne-konfrontaciya-do-diskusiyi-schodo-stanu-ta-perspektiv-rozvitku-naukovoyi-sferi-ukrayini-.html>). – 2013. – 9–16.08).